Patria

20.4.2022

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: Liikenne- ja viestintävaliokunta torstai 21.04.2022 klo 12.00 / VNS 1/2022 vp / Asiantuntijapyyntö

PATRIAN LAUSUNTO VNS 1/2022 AJANKOHTAISSELONTEKO TURVALLISUUSYMPÄRISTÖN MUUTOKSESTA

1. Johdanto

Patria tuomitsee valtioneuvoston tavoin Venäjän hyökkäyksen Ukrainaan. Ajankohtaisselonteossa arvioidaan toiminta- ja turvallisuusympäristön muutosta suoraan ja kiertelemättä. Muuttuneen turvallisuustilanteen vaikutuksia on arvioitu laaja-alaisesti liittyen talouteen, kriisinsietokykyyn, huoltovarmuuteen, sisäiseen turvallisuuteen, kyberturvallisuuteen, hybridivaikuttamiseen ja kriittiseen infrastruktuuriin.

Patrialla on selontekoon liittyen useita rooleja. Patria on osa Suomen kokonaisturvallisuutta kriittisen teknologian ja tuotteiden toimittajana puolustusvoimille ja viranomaisille sekä suorituskyvyn ylläpitäjänä erityisesti strategisen kumppanin roolissa. Patrian strateginen kumppanuus ulottuu nykyään maa-, meri- ja ilmavoimien järjestelmien ylläpitämisen ohella myös tiedustelu- valvonta- ja johtamisjärjestelmiin. Puolustusvoimien ohella muiden viranomaisten merkitys asiakkaana ja yhteistyökumppanina on Patrian roolin laajenemisen myötä kasvanut. Yhtenä esimerkkinä voidaan mainita Patrian yhteistyökumppaneineen toimittama viranomaisten kenttäjohtamisjärjestelmä. Patrialla on jo toimintaa useassa Nato-maassa, mutta tässä keskitytään Patrian Suomen toimintoihin.

2. Turvallisuuspoliittinen toimintaympäristö ja Suomen turvallisuuden vahvistaminen

Kansallisen puolustuskyvyn ylläpito ja kehittäminen

Selonteossa todetaan, että puolustuskykyä kehitetään nopeutetulla aikataululla muuttuneen toimintaympäristön kasvaneiden vaatimusten mukaisesti puolustukseen osoitettavilla lisäresursseilla. Edelleen todetaan, että Puolustusvoimat käynnistää lisämateriaalihankinnat välittömästi. Suomen puolustusteollisuudella on tärkeä osa puolustuskyvyn rakentamisessa ja ylläpitämisessä. *Kiireellisyydestä huolimatta lisämateriaalihankinnat mahdollistavat myös hankintojen kohdistamista siten, että vahvistetaan kriittisiin teknologioihin liittyviä kriittisiä suorituskykyalueita. Nämä osaamiset ovat suurelta osin kotimaisessa puolustusteollisuudessa.* (Valtioneuvoston periaatepäätös 2016, Suomen puolustuksen teollisen ja teknologisen pohjan turvaaminen).

Copyright Patria. All rights reserved.

Patria

20.4.2022

Henkilöstöstä todetaan, että Puolustusvoimien henkilöstön määrää lisätään, mikä on välttämätöntä uudessa tilanteessa. *Samalla kannattaa tarkastella ennakkoluulottomasti teollisuuden resurssien monipuolista käyttöä kokonaisturvallisuutta rakennettaessa. Patria on valmis lisäämään henkilöstöään ja tarkastelemaan rooleja ennakkoluulottomasti, jotta puolustuskykyä saadaan kehitettyä riittävän nopeasti ja tehokkaasti.*

Euroopan unioni ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittisena toimijana

Selonteossa vahvistetaan se, että Suomi tukee EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikan vahvistamista maaliskuussa 2022 hyväksytyn strategisen kompassin mukaisesti. Edelleen todetaan, että Euroopan puolustusrahasto luo uusia mahdollisuuksia jäsenmaiden ja niiden puolustusteollisuuden väliselle tutkimus-, teknologia- ja kehittämisyhteistyölle. *Patrian kannalta on erittäin hyvä, että Suomi hyödyntää selonteon mukaan näitä mahdollisuuksia kansallisten suorituskykyjen sekä Suomen puolustuksen teollisen ja teknologisen pohjan kehittämisessä.*

Hyödyntämistä voidaan edelleen tehostaa. Patria on panostanut Euroopan puolustusrahaston hankkeisiin merkittävästi. Teollisuuden verkottuminen on tärkeä osa huoltovarmuutta ja keskinäisriippuvuutta. EU:n panostukset puolustukseen mahdollistavat myös kansallisen puolustuskyvyn ja sen teollisen pohjan vahvistamisen. *Patrian näkemyksen mukaan Suomi voisi saada huomattavasti enemmän irti erityisesti Euroopan puolustusrahastosta kohdistamalla osan selonteossa mainituista henkilöresursseista tähän toimintaan ja korvamerkitsemällä riittävän määrän TKI-rahoitusta näille EU:n yhteisille projekteille.* Ilman resurssien lisäämistä on uhkana jäädä selväksi nettomaksajaksi EU:n puolustusrahastossa tulevaisuudessa.

Keskustelu EU:n roolista selkeytyy huomattavasti, kun selonteossa viimein todetaan selvästi: Nato on näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa ainoa yhteisen puolustuksen järjestö.

Arvioita mahdollisen Nato-jäsenyyden vaikutuksista

Nato-jäsenyyden tuoma vakauden lisääntyminen pidemmällä aikavälillä Itämeren alueella tuodaan hyvin esille. Samoin perustellaan hyvin ja kattavasti, miten kynnys sotilaallisen voimankäyttöön kasvaisi. Nato-jäsenyyden vaikutukset Suomen puolustuksen teollisen ja teknologisen pohjan kehittämisessä eivät käy ilmi selonteosta. *Patrian kannalta Suomen Nato-jäsenyys toisi merkittäviä etuja tuotteiden ja palveluiden myynnin, verkottumisen ja yhteisten tuotekehitysmahdollisuuksien kannalta.*

Patria on osana Teknologiateollisuus ry:tä sitoutunut elinkeinoelämän yhteiseen näkemykseen Suomen Nato-jäsenyyden tarpeellisuudesta ja hyödyistä.

Patria on paitsi kybersuorituskykyjen tuottaja myös selkeä kohde kyberhyökkäyksille jo ennen Ukrainan sotaa. Patrian liiketoiminnan jatkuvuudenhallinta korostuu entisestään Venäjän hyökättyä Ukrainaan.

Copyright Patria. All rights reserved.

3. Kriisinsietokyvyn vahvistaminen

Kansallinen kyberturvallisuus ja kyberpuolustus

Selonteossa tuodaan hyvin esille jo valmiiksi hankala tilanne teollisuuden jatkuvuuden hallinnan kannalta. Patrian kannalta globaali komponenttipula on hidastanut joitakin toimituksia. Patria jakaa näkemyksen, että on entistä tärkeämpää ymmärtää mahdolliset riskit koko arvoketjulle ja tunnistaa erilaiset saumakohdat. Selonteko tuo hyvin esille suomalaisen yhteiskunnan erään vahvuuden: muutos on korostanut entisestään julkisen ja yksityisen sektorin yhteistoiminnan merkitystä kyberympäristössä ja yritysten roolia kokonaisturvallisuudessa. *Patrian näkemys on, että yhteistoimintaa voidaan edelleen parantaa, jotta rajatut kyberalan resurssit saadaan paremmin hyötykäyttöön*

Selonteon mukaan kansainvälisen tiedusteluyhteistyön merkitys hybridiuhkien tunnistamisessa ja torjunnassa on merkittävä. Tämä lisää paitsi kansalaisten myös vihamielisen vaikutuksen kohteena olevien yritysten ja niiden työntekijöiden turvallisuudentunnetta.

EU- ja kansainvälinen yhteistyö kyberturvallisuudessa

Selonteon mukaisesti kansainvälinen yhteistyö on keskeistä EU:n ja Suomen kyberturvallisuudelle ja -puolustukselle. *Patrian näkemyksen mukaan sekä EU- että Nato-yhteistyö kyberturvallisuudessa parantaa tilannetietoutta ja kyberturvaa sekä auttaa siten myös Patriaa suojautumaan kyberiskuilta.*

4. Taloudelliset vaikutukset ja varautuminen

Patria on selonteon kanssa samaa mieltä nykyisen huoltovarmuusjärjestelmän toimivuudesta myös uudessa tilanteessa:

> Suomen huoltovarmuusjärjestelmä on perustaltaan ja rakenteiltaan hyvin toimiva myös muuttuneessa toimintaympäristössä. Järjestelmän lähtökohtia ovat julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöhön perustuva verkostomalli, kunkin hallinnonalan vastuu sektorinsa huoltovarmuudesta sekä huoltovarmuusorganisaation tehtävien ja resurssien määrittäminen yhteiskunnan kulloistenkin tarpeiden mukaisesti.

Nato-jäsenyys vahvistaisi Patrian asemaa kansainvälisissä huoltovarmuuteen liittyvissä järjestelyissä.

Copyright Patria. All rights reserved.